

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3045/2021
16.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, Драгане Миросављевић и Бисерке Живановић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Јована Јовановић, адвокат из ..., против туженог ЈП ЕПС „Београд“, Огранак РБ „Колубара“ Лазаревац, чији је пуномоћник Александар Будалић, адвокат из ..., ради накнаде штете због мање исплаћене зараде, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 319/21 од 29.01.2021. године, у седници одржаној 16.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 319/21 од 29.01.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиле и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 213/20 од 02.11.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженом накнади трошкове ревизијског поступка од 75.528,00 динара, у року од 8 дана од пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1 213/20 од 02.11.2020. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужилци, на име накнаде штете због мање исплаћене зараде у периоду од јануара 2014. године до јануара 2015. године, плати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспећа до исплате (висина износа и датуми доспећа камате су ближе одређени овим ставом изреке), као и да на наведене износе, надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, уплати за тужиоца припадајуће доприносе на основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања. Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове поступка од 950,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 319/21 од 29.01.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је обавезан тужени да тужилци, на име накнаде штете због мање исплаћене зараде у периоду од јануара 2014. године до јануара 2015. године плати појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспећа до исплате (висина износа и датуми доспећа ближе одређени овим ставом изреке), као и да на наведене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати за тужиоца

припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке првостепене пресуде, па је одбијен захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка, тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове поступка од 105.880,00 динара, док је у преосталом делу захтев тужиље за накнаду трошкова одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 55/14, 87/18 и 18/20), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужиља је била у радном односу у ПД „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци које је до 31.12.2013. године било посебно правно лице, када је спроведена статусна промена – припајање Привредном друштву РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а тужени је правни следбеник друштва стицаоца РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац. Одредбом члана 11. Уговора о припајању од 29.11.2013. године, који је закључен између ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац као друштва стицаоца и ПД „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци као друштва преносиоца, одређено је да је друштво стицалац као послодавац следбеник дужно да на запослене друштва преносиоца примењује општи акт друштва преносиоца (послодавца претходника) најмање годину дана од дана извршене статусне промене послодавца у складу са чланом 150. Закона о раду. Период обухваћен тужбеним захтевом од јануара 2014. године до јануара 2015. године односи се на период у коме је тужиља била запослен у РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац (од 01.01.2014. године до 01.02.2015. године), у ком је након статусне промене тужени као послодавац следбеник, према одредби члана 150. Закона о раду, примењивао на запослене опште акте послодавца претходника. У фебруару 2015. године код ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац као послодавца следбеника, јединствено је утврђена цена рада за све запослене код туженог, ступањем на снагу Посебног колективног уговора за ЈП „Електропривреда Србије“. Статусном променом припајања ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац од 01.07.2015. године послује у оквиру туженог ЈП ЕПС „Београд“. Висина разлике зараде у утуженом периоду и то: између зараде исплаћене тужиљи и зараде обрачунате по вредности радног часа одређене за остале запослене код ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака, и која представља износе које тужиља потражује тужбом у овој парници.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев налазећи да је тужени правилно тужиљи обрачунавао зараду, у складу са одредбама тада важећег Колективног уговора и на основу Протокола и Споразума закљученог између послодавца и Синдиката, према вредности радног сата утврђеног наведеним Протоколима и Споразумима, као и да ти споразуми у одсуству доказа да су без правног дејства у смислу апсолутне или релативне ништавости, производе правно дејство.

Побијаном одлуком другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев, налазећи да вредност радног часа као елемент за обрачун зараде мора бити исти за све запослене, што у конкретном случају није испоштовано и у супротности је са одредбом члана 104. став 2. Закона о раду о једнакој заради за исти рад или рад исте вредности, без обзира на посебна правила код промене послодавца из члана 150. Закона о раду. Другостепени суд налази да је послодавац следбеник, у року из члана 150. Закона о раду, имао могућност да измени опште акте и колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места, те на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након утуженог периода. Другостепени суд налази и да цена рада за исти рад или за рад исте вредности, без обзира у ком организационом делу истог правног субјекта се рад обавља, као и остварени резултати послодавца у различитим организационим јединицама могу бити од утицаја само на део зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца.

Врховни касациони суд налази да се ревизијом основано указује да је побијана пресуда донета уз погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 150. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, ... 75/14), прописано је да је послодавац следбеник дужан да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока: истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника (тачка 1), код послодавца следбеника буде закључен нови колективни уговор (тачка 2).

Одредбом члана 33. став 1. Колективног уговора предвиђено је да се вредност радног часа за текућу годину утврђује за сваки месец у висини вредности радног часа за најједноставнији рад, који се примењује код оснивача ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, а евентуалну већу вредност уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити, а ставом 3. истог члана предвиђено је ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити.

У конкретном случају, након извршене статусне промене припајања ПД „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци туженом ПД РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац послодавац следбеник је, сходно одредби члана 11. Уговора о припајању, на запослене припојеног предузећа примењивао опште акте „Колубара метал“ д.о.о. још годину дана – у периоду од 01.01.2014. године до 01.02.2015. године, у складу са чланом 150. Закона о раду. Одредбом члана 33. став 3. Колективног уговора „Колубара метал“, који је тужени као послодавац следбеник наставио да примењује у наведеном периоду, био је уређен начин одређивања вредности радног часа запослених у случају промењених околности. Вредност радног часа запослених у Огранку „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци је утврђивана за сваки појединачни месец у спорном периоду на основу сагласних изјава представника запослених у синдикату и директора туженог послодавца следбеника, а овако закључене споразуме нико није оспоравао у одговарајућем поступку, па они производе правно дејство.

По оцени Врховног касационог суда погрешан је закључак другостепеног суда да вредност радног часа, као елемент за обрачун зараде, мора бити исти за све

запослене, што у конкретном случају није испоштовано и у супротности је са одредбом члана 104. став 2. Закона о раду о једнакој заради за исти рад или рад исте вредности, без обзира на посебна правила код промене послодавца из члана 150. Закона о раду. Наиме, у складу са чланом 150. Закона о раду тужени као послодавац следбеник био је дужан да најмање годину дана након припајања примењује колективни уговор послодавца претходника – што значи и одредбу члана 33. став 3. тог општег акта, осим ако пре истека тог рока код послодавца следбеника није закључен нови колективни уговор. Обавезна примена општег акта послодавца претходника од стране послодавца следбеника у периоду од најмање годину дана може довести до тога да запослени код послодавца претходника у том периоду остварују мању или већу зараду од запослених код послодавца следбеника. У овом случају до тога није дошло зато што су запослени у Огранку „Колубара метал“ д.о.о. Вреоци на основу свог општег акта имали већи коефицијент за обрачун зарада од запослених у РБ „Колубара“ д.о.о. Лазаревац, па су кроз споразумно утврђено мању вредност радног часа њихове зараде у 2014. години биле фактички изједначене са зарадама запослених у осталим организационим јединицама туженог. Коефицијенти и вредност радног часа свих запослених код туженог који обављају исте послове нормативно су изједначени у јануару 2015. године изменама Одлука о коефицијентима, односно у фебруару месецу исте године ступањем на снагу Посебног колективног уговора ЈП „Електропривреда Србије“. Стога је правилно првостепени суд одлучио када је одбио тужбени захтев тужиоца.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права усвојио тужбени захтев, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку, одбио жалбу тужиље и потврдио првостепену пресуду (на начин ближе наведен у изреци ове пресуде).

Тужени је успео у поступку по ревизији па му, на основу члана 153, 154. и 163. став 2. ЗПП, припада и право на накнаду нужних и опредељених трошкова ревизијског поступка, који су досуђени у висини од 75.528,00 динара, који обухватају трошкове за састав ревизије од стране адвоката од 12.000,00 динара, и трошкове судских такси на ревизију 26.011,22 динара и одлуку по ревизији 37.516,84 динара, према важећој АТ и ТТ.

На основу изнетог, применом члана 165. ст. 2. ЗПП, Врховни касациони суд је одлучио као у ставу другом изреке.

Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић